

Jegyzőkönyv kivonat

Jelölt neve: Ligetvári Krisztina

Doktori védés időpontja: 2019. 02. 21

11. Az új tudományos eredmények összefoglalása, a munka értékelése tartalmi és módszertani szempontból, esetleges különvélemények, a bírálóbizottság állásfoglalása a nyilvános vitában vitatott kérdésekről:

A Bírálóbizottság megállapította, hogy az értekezés a Nemzeti Közszerzői Egyetem Doktori Szabályzatában rögzített formai és tartalmi követelményeknek megfelel. A 21. század legégetőbb problémái közé tartozik az édesvízszűkössége, édesvízhiány, továbbá a tiszta ivóvízhez való hozzáférés nehézségei, melyek manapság 3 milliárd embert érintenek nap mint nap. A disszertáció témaválasztása igen időszerű, hiszen a vizsgált téma közvetlenül kapcsolódik a jelen folyamataihoz. A Földközi-tenger déli és keleti partvidéke, mint vizsgált régió önmagában is problematikus övezet, lévén határos Európával, Afrikával és Közel-Kelettel, különböző vallások kultúrák és civilizációk érintkezési pontja határterülete. E térség magyar és európai uniós szempontból kiemelten fontos hiszen egyre inkább olyan migrációs tranzitterületté válik, mely még annyira sem képes az „úton lévőket” megtartani, letelepíteni, amennyire eddig. Itt a víz egyszerre lehet konfliktusforrás, migrációs ösztönző és együttműködési tényező is. A megfogalmazott tudományos problémát – a műhelyvitán elhangzó észrevételeket figyelembe véve – a jelölt világos és jól követhető logikai vezérfonal mentén dolgozta fel. A jelölt hipotéziseit jól fogalmazta meg, melyek segítették a tudományos kutatómunkát. A disszertáció kutatási módszerei alapvetően megfelelnek a tudományos elvárásoknak, nagyrészt lefedik a választott téma részterületeit. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy több olyan területet is vizsgált a jelölt, amely nehezen illeszthető a dolgozat szűkebben vett témájához (pl. Fokváros, Amerikai Egyesült Államok, Oroszországi Föderáció). A feldolgozott hazai és nemzetközi szakirodalom naprakész, mind a mennyiség, mind a minőség kívánalmaknak megfelel, az értekezés forrásai alapos feldolgozottságot tükröznek. A források kezelése precíz és megfelel a tudatosság igényeinek. A dolgozat nyelvezete gördülékeny és közérthető, viszont a szakmai terminológia használata lehetne konzekvensebb. A Bírálóbizottság véleménye szerint az értekezés tudományos értéket képvisel, gyakorlati hasznosításra alkalmas dolgozat, amelynek fejezetei szervesen és logikusan kapcsolódnak egymáshoz. A védés a jelölt a felmerült kérdésekre megalapozott, de a kérdések nem minden aspektusát érintette.

A Bírálóbizottság által elfogadott tudományos eredmények:

Doktori értekezésének címe: „Az édesvízszűkösség, mint konfliktusforrás és migrációs ösztönző a Földközi-tenger térségében”

A bírálóbizottság új tudományos eredmények ismerte el:

- 1) Az 1951-es genfi konvenció alapján a természeti erőforrások, úgymint az édesvízhiány, élelmiszerhiány miatt menekülőket nem nevezhetjük menekülteknek („klímamenekültek”). A jogi szabályozás jelenleg különbséget tesz aközött, ha valakit háborús veszély, üldöztetés fenyeget, vagy ha a szomj- és éhhalál, illetve a fertőzött víz miatti biztos megbetegedés és korai elhalálozás elől menekül. Többoldalú vizsgálattal bizonyította, hogy erre a napjainkban felerősödő kihívásra a nemzetközi szervezetek még nem adtak konkrét válaszokat, csak a jelenséget írják le. Ezért van szükség a törvényeknek, definícióknak a jelen kor problémáihoz, kihívásaihoz, kockázataihoz alkalmazkodó felülvizsgálatára.
- 2) Az értekezés folyamán, az egyes fejezetekben többféle aspektusból bizonyította, hogy az édesvízhiány, azon belül pedig kiemelten az egészséges ivóvízhiány, mára önálló kihívást jelent. Többé nem

tekinthető pusztán csak oknak, vagy okozatnak a biztonsági kihívások során, hanem önálló veszélyforrássá vált.

- 3) Igazolta, hogy a vízbiztonsági helyzet tartós, várható romlása miatt a Földközi-tenger keleti és déli medencéjében hosszú távon is jelen lesznek olyan humán biztonsági kihívások, amelyek az EU felé irányuló kényszmigráció kiváltó erőiként működnek. Más megfogalmazásban: az EU felé irányuló kényszmigrációt kiváltó vízbiztonsági kockázatok az idő előrehaladtával nem eltűnni fognak, hanem éppenhogy erősödni.

Mindezek alapján a bizottság javasolja az Egyetemi Doktori Tanács részére a doktori (PhD) fokozat odaítélését Ligetvári Krisztina számára.